

Međuodnos klime i turizma

Dr.sc. Mira Zovko, znanstvena suradnica

Omiš, 25. rujna 2024.

SADRŽAJ

1. MEĐUODNOS KLIME I TURIZMA

- pokretači, hazardi, utjecaji i posljedice

2. ODGOVORI DRUŠTVA

- rješenja/mjere, regulativa i izvještavanje

1. MEĐUODNOS KLIME I TURIZMA

ENERGETSKA POTROŠNJA - primarni antropogeni pokretač

GLOBALNI RAST POTROŠNJE ENERGIJE 1.7% godišnje

Razlozi:

- Urbanizacija / rast izgrađenost prostora po stanovniku
- Industrija
- Korištenje fosilnih goriva (grijanje/hlađenje, transport)

Izvor: IEA, 2023

Primarne energetske potrebe turizma

Putovanje/prijevoz

Smještaj

Ugostiteljstvo

Izvor : Sustainable Travel International

KLIMATSKI HAZARDI – ekstremni vremenski događaji i ne-klimatski pokretači rizika

EKSTREMNI VREMENSKI DOGAĐAJI

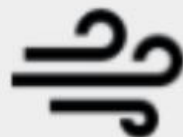
Visoke temperature
i kopneni toplinski
valovi

Suše

Obilne
padaline

Snažni
vjetrovi

Snijeg i led

Morske oluje i
morski toplinski
valovi

NE-KLIMATSKI POKRETAČI

Geološki
(potresi, tsunami,
odroni zemljišta)

Biološki/kemijski
(invazivne vrste,
prenosive bolesti,
cvjetanje algi)

Tehnološki
(infrastrukturni i
mrežni kvarovi)

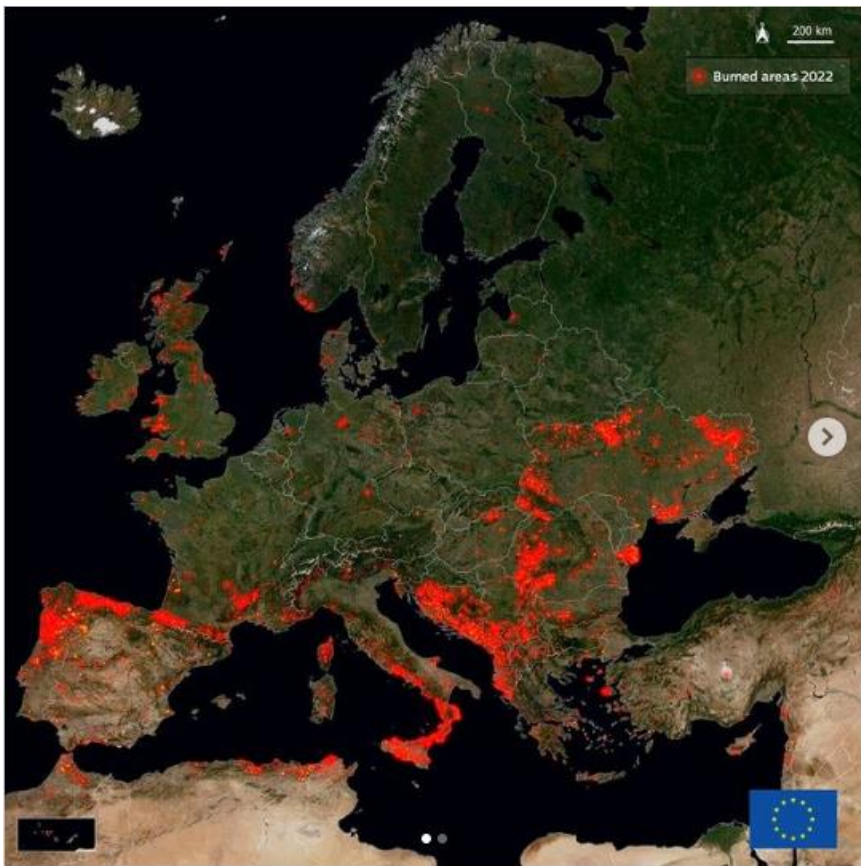
Degradacija okoliša i
neodrživa ekstrakcija
resursa

Društveni
konflikti,
financijski šokovi

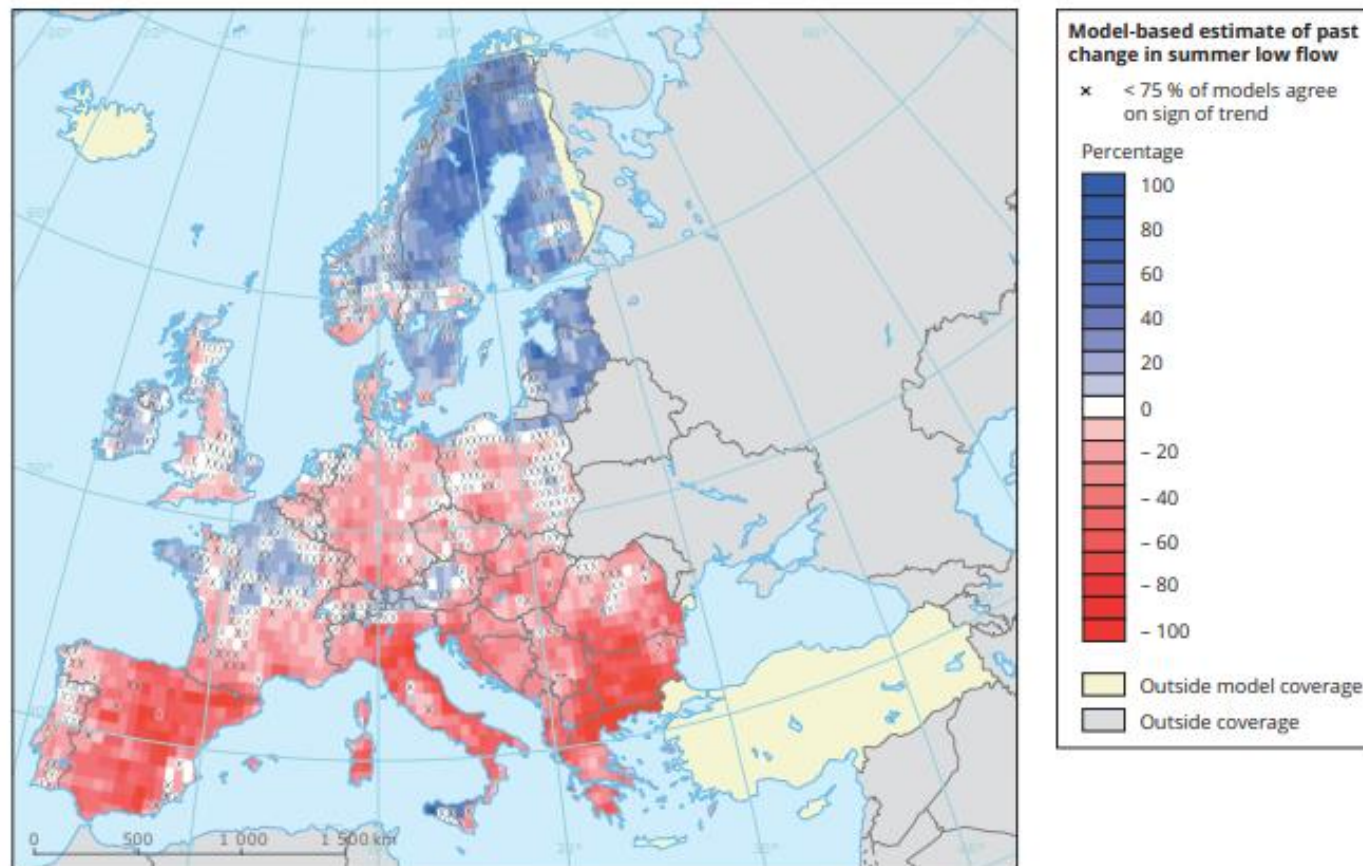
UTJECAJI klimatskih i ne-klimatskih hazarda

OPOŽARENE POVRŠINE

Izvor : Europska komisija, Copernicus database, 2023

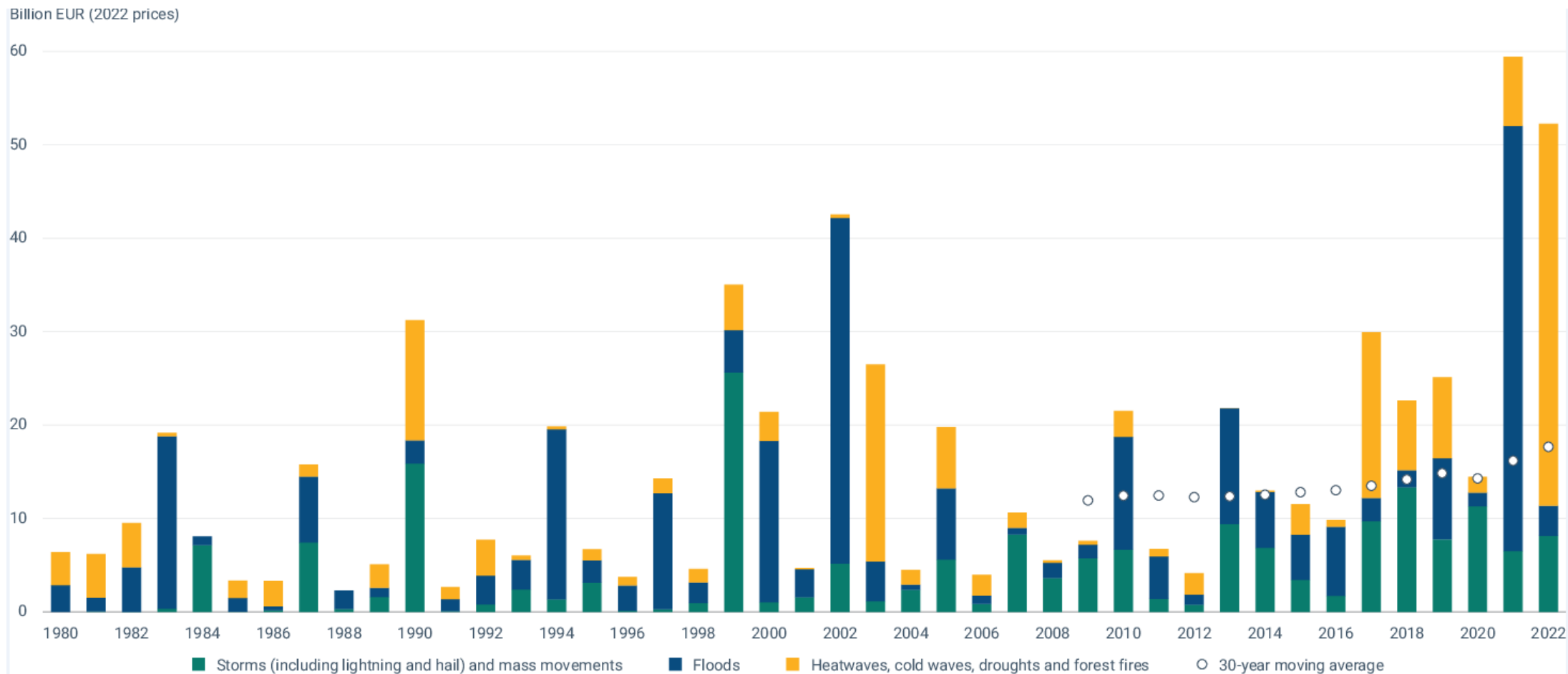
VODNI PROTOK u rijekama tijekom ljetnih mjeseci

Izvor : Europska agencija za okoliš, <https://www.eea.europa.eu/publications/climate-change-adaptation-and-disaster>

EKONOMSKE POSLJEDICE KLIMATSKIH PROMJENA U EU

RAST EKONOMSKE ŠTETE u milijardama EUR

HAZARDI/RIZICI I NJIHOVI UTJECAJI - Mediteran

- Značajno povećanje ekstremnih vrućina
- Smanjenje količine padalina i protoka vode u rijekama
- Povećani rizik od suša
- Povećani rizik od gubitka bioraznolikosti
- Povećani rizik od šumskih požara
- Povećana kompeticija među korisnicima vodnih resursa
- Povećana potražnja za vodom u poljoprivredi
- Smanjenje poljoprivrednih prinosa
- Povećani rizik za uzgoj stoke
- Povećanje smrtnosti uslijed toplinskih valova
- Proširenje staništa „južne“ bolesti
- Povećanje potrebe za energijom za hlađenje
- Smanjeni broj turista u glavnoj sezoni i povećanje u drugim sezonama
- Povećana pojava višestrukih klimatskih rizika
- Gotovo svi gospodarski sektori su ugroženi
- Visoka ranjivost na učinke klimatskih promjena koji dolaze izvan Europe

- **95%** ekonomske vrijednosti gospodarstva vezano uz **obalne resurse** (Plava ekonomija: ribarstvo, akvakultura, pomorski promet, obalni, morski i pomorski turizam)
- **270 milijardi EUR godišnje** generira samo **obalni turizam**
- **17 milijardi EUR godišnje** iz **ekosustava**

Izvor : EEA
i IPCC AR6

2. ODGOVORI DRUŠTVA

ODGOVORI DRUŠTVA za ublažavanje i prilagodbu klimi

UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH PROMJENA

glavne aktivnosti koje smanjuju
emisije stakleničkih plinova

PRILAGODBA KLIMATSKIM PROMJENAMA

glavne aktivnosti za upravljanje rizicima
povezanim s učincima klimatskih

VAŽNOST KLIMATSKE I OKOLIŠNE ODRŽIVOSTI U TURIZMU

5 KORISTI ODRŽIVOSTI

1. Smanjenje troškova poslovanja
2. Povećanje prihoda
3. Povećanje ugleda (komparativna prednost)
4. Dugoročna otpornost na klimatske/neklimatske hazarde
5. Održivost lokalne zajednice

ODGOVORI DRUŠTVA – adaptacijska rješenja u turizmu

ODGOVORI DRUŠTVA - rješenja/mjere/izvješćivanje

Rješenja/mjere

- ✓ **Tehnološka** - ENERGETSKA UČINKOVITOST i OIE
- ✓ **Prirodna** - ZELENA i PLAVA INFRASTRUKTURA
- ✓ **Sustavna** - UPRAVLJANJE KLIMATSKIM RIZICIMA i NE-KLIMATSKIM POKRETAČIMA

Obveze izvješćivanja

- čl.8 EU Taksonomije i ESG/ESRS okvir izvješćivanja
- UN/EU/nacionalne smjernice i zakonodavstvo iz područja klime i okoliša
- **nacionalno zakonodavstvo iz područja turizma**
- +
- dobrovoljni eko-sustavi/oznake

ODGOVORI DRUŠTVA

ključne globalne, EU/nacionalne smjernice i regulativa

ODGOVORI DRUŠTVA - EU Taksonomija

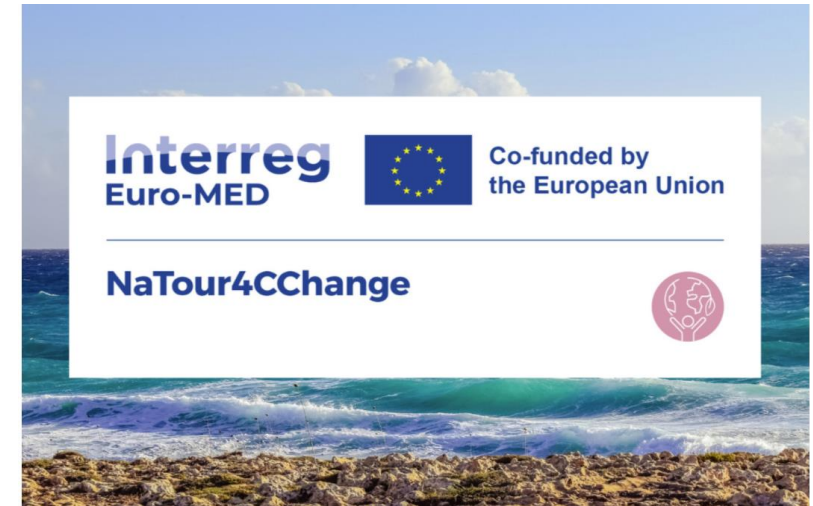
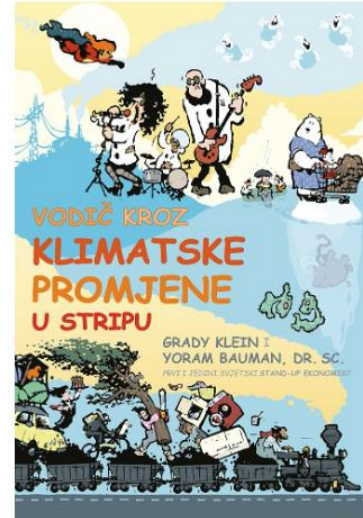
Uredba o EU Taksonomiji (EU) 2020/852 -
klasifikacijski sustav

4 uvjeta za klasifikaciju održivih djelatnosti

ODGOVORI DRUŠTVA - suradnja, edukacija, podizanje svijesti

Sustav satelitskih računa održivog turizma Republike Hrvatske

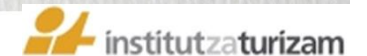
Početak projekta: 2022. godina
Završetak projekta: 2026. godina

Učinkovitost mjera prilagodbe i ublažavanja učinaka klimatskih promjena u turizmu - COMMITMENT

Područje istraživanja : **Strateško planiranje u turizmu**
Voditelj projekta : **Dr. sc. Izidora Marković Vukadin**
Razdoblje provedbe : **2024.-2027.**

Sve novosti

1.3.2024.

Održane XXI. Rasprave o turizmu na temu: „Upravljanje posjetiteljima u zaštićenim područjima: Kako pomiriti turizam i zaštitu?“

Hvala na pozornosti

Dr.sc. Mira Zovko

mira.zovko@iztg.hr

<https://iztg.hr/hr>

institut za turizam
institute for tourism